Torsdag den 17 december 2020

P9_TA(2020)0377

Genomförande av EU:s vattenlagstiftning

Europaparlamentets resolution av den 17 december 2020 om genomförandet av EU:s vattenlagstiftning (2020/2613(RSP))

(2021/C 445/16)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 191,

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område ([1]) (ramdirektivet om vatten),

— med beaktande av rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse ([2]) (avloppsvattendirektivet),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring ([3]) (grundvattendirektivet),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG av den 23 oktober 2007 om bedömning och hantering av översvämningsrisker ([4]) (översvämningsdirektivet),

— med beaktande av rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket ([5]) (nitratdirektivet),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG ([6]) (direktivet om miljökvalitetsnormer),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/741 av den 25 maj 2020 om minimikrav för återanvändning av vatten ([7]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (ramdirektivet om en marin strategi) ([8]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG ([9]) (Reachförordningen),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) ([10]),

([1]) EGT L 327, 22.12.2000, s. 1.
([2]) EGT L 135, 30.5.1991, s. 40.
([3]) EUT L 372, 27.12.2006, s. 19.
([4]) EUT L 288, 6.11.2007, s. 27.
([5]) EGT L 375, 31.12.1991, s. 1.
([6]) EUT L 348, 24.12.2008, s. 84.
([7]) EUT L 177, 5.6.2020, s. 32.
([8]) EUT L 164, 25.6.2008, s. 19.
([9]) EUT L 396, 30.12.2006, s. 1.
([10]) EUT L 334, 17.12.2010, s. 17.

— med beaktande av kommissionens rapport av den 10 december 2019 om kontrollen av vattenramdirektivets och översvämningsdirektivets ändamålsenlighet och sammanfattningen av den med samma datum,

— med beaktande av kommissionens utvärdering av den 13 december 2019 av rådets direktiv 91/271/EEG av den 21 maj 1991 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och sammanfattningen av den med samma datum,

— med beaktande av kommissionens förslag av den 1 februari 2018 till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning) (COM(2017)0753),

— med beaktande av förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet för perioden 2021–2027 och upphävande av förordning (EU) nr 282/2014 (programmet EU för hälsa) (COM(2020)0405,

— med beaktande av sin resolution av den 28 november 2019 om klimat- och miljönödläget ([11]),

— med beaktande av Europeiska miljöbyråns rapport av den 4 december 2019 *The European environment – state and outlook 2020*: *Knowledge for transition to a sustainable Europe*,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 om den europeiska gröna given (COM(2019)0640),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *En ny industristrategi för EU* och särskilt avsnitt 2.2 *En industri som bryter väg för klimatneutralitet* (COM(2020)0102),

— med beaktande av EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2030 ([12]),

— med beaktande av EU:s strategi från jord till bord ([13]),

— med beaktande av det sjunde miljöhandlingsprogrammet ([14]),

— med beaktande av kommissionens meddelande *Investeringsplanen för ett hållbart Europa – Investeringsplanen inom den gröna given*, av den 14 januari 2020 (COM(2020)0021),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 mars 2020 *En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin. För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa* (COM(2020)0098),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 27 maj 2020 *EU vid ett vägskäl: bygga upp och bygga nytt för nästa generation* (COM(2020)0456),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 mars 2019 *Europeiska unionens strategi om läkemedel i miljön* (COM(2019)0128),

— med beaktande av Parisavtalet,

— med beaktande av studien från kommissionen och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) från maj 2020 *Financing Water Supply, Sanitation and Flood Protection – Challenges in EU Member States and Policy Options*,

---

([11]) Antagna texter, P9_TA(2019)0078.

([12]) Kommissionens meddelande av den 20 maj 2020 *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030: Ge naturen större plats i våra liv* (COM(2020)0380).

([13]) Kommissionens meddelande av den 20 maj 2020 *Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem* (COM(2020)0381).

([14]) Europaparlamentets och rådets beslut nr 1386/2013/EU av den 20 november 2013 om ett allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2020 – *Att leva gott inom planetens gränser*, EUT L 354, 28.12.2013, s. 171,

— med beaktande av FN:s mål för hållbar utveckling, i synnerhet mål nr 6 om rent vatten och sanitet ([15]) och av mål 14 för bevarande och hållbart utnyttjande av hav, sjöar och marina resurser,

— med beaktande av den globala bedömningsrapporten från maj 2019 om biologisk mångfald och ekosystemtjänster från den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster,

— med beaktande av kommissionens rapport från november 2019 *Evaluation of the Impact of the CAP on Water*,

— med beaktande av FN:s resolution 64/292 av den 28 juli 2010, som erkänner den mänskliga rättigheten till vatten och sanitet,

— med beaktande av domstolens dom av den 28 maj 2020 i mål C-535/18, IL med flera, mot Land Nordrhein-Westfalen,

— med beaktande av domstolens dom av den 1 juli 2015 i mål C-461/13, Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland e.V, mot Förbundsrepubliken Tyskland (Wesermålet),

— med beaktande av det europeiska medborgarinitiativet Right2Water och Europaparlamentets betänkande om uppföljning av det europeiska medborgarinitiativet Right2Water,

— med beaktande av Regionkommitténs yttrande av den 2 juli 2020 över kontrollen av ändamålsenligheten av ramdirektivet om vatten, grundvattendirektivet, direktivet om miljökvalitetsnormer och översvämningsdirektivet ([16]),

— med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 12 december 2018 över förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om minimikrav för återanvändning av vatten (löpande programmet) ([17]),

— med beaktande av frågorna till rådet och kommissionen om genomförandet av EU:s vattenlagstiftning (O-000077/2020 – B9-0077/2020 och O-000078/2020 – B9-0078/2020),

— med beaktande av artiklarna 136.5 och 132.2 i arbetsordningen,

— med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, och av följande skäl:

A. Vatten är livsnödvändigt och vattenvården är ytterst viktig för bevarandet av EU:s ekosystemtjänster, liksom även för resursanvändning och ekonomisk produktion. EU måste ta fram effektiva svar på dagens utmaningar i fråga om vatten och förvalta befintliga vattenresurser på ett ändamålsenligt sätt, eftersom de direkt påverkar folkhälsan, miljön och dess kvalitet, ekosystemen, energiproduktionen, jordbruket och livsmedelstryggheten.

B. Vatten bildar ett väsentligt inslag i näringsväven. Grundvatten och ytvatten måste hålla god kvalitet och finnas att tillgå i tillräckliga mängder för att man ska nå fram till ett rättvisare, hälsosammare, miljövänligare och mer hållbart livsmedelssystem, såsom det beskrivs i från jord till bord-strategin. Rent och tillräckligt vatten är väsentligt för att man ska kunna nå fram till och förverkliga en genuint cirkulär ekonomi inom EU.

C. Vatten representerar ett stort värde för EU:s ekonomi och EU:s vattenberoende sektorer genererar 26 % av EU:s årliga bruttoförädlingsvärde, vilket innebär att det är mycket viktigt att säkerställa fortsatt tillgång på vatten av god kvalitet, i tillräckliga mängder för alla användningsändamål.

D. I ramdirektivet om vatten inrättades en ram för skydd av 110 000 ytvattenförekomster i EU, med syfte att senast 2015 uppnå ”god ekologisk och kemisk status”, samt 13 400 grundvattenförekomster i EU, med syfte att uppnå ”god kvantitativ och kemisk status” senast samma tidsfrist, samt att skydda resurserna för dricksvatten i enlighet med artikel 7.2. Vid kontrollen av ändamålsenligheten framkom avsevärda brister i genomförandet av EU:s vattenlagstiftning, vars mål knappast kommer att ha uppnåtts vid utgången av tidsfristen 2027 om man inte i medlemsstaterna

([15]) Ingår i FN:s generalförsamlings resolution 70/1 av den 25 september 2015 *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling*.
([16]) EUT C 324, 1.10.2020, s. 28.
([17]) EUT C 110, 22.3.2019, s. 94.

genast börjar göra allt som behövs för att den ska genomföras och om inte sektorspolitiken med anknytning till vatten sammanjämkas med kraven i ramdirektivet om vatten. Planering och åtgärdsprogram för vattenvård bör fortsätta efter tidsfristen 2027 och leda till ytterligare förbättring av vattnets kvalitet och kvantitet.

E. 74 % av grundvattenförekomsterna har god kemisk status och 89 % har god kvantitativ status. Bruttokvävebalansen i EU minskade med 10 % mellan 2004 och 2015 ([18]).

F. God kemisk status har uppnåtts för bara 38 % av ytvattnen, och endast 40 % av dem har god ekologisk status eller kan få det, medan status för 16 % av ytvattnen fortfarande är okänd på grund av brist på uppgifter. 81 % av ytvattnet skulle uppnå god kemisk status om det inte förorenades av allmänt förekommande långlivade, bioackumulerande och toxiska ämnen (PBT-ämnen), såsom kvicksilver. Av de fyra sötvattenindikatorerna som har analyserats av Europeiska miljöbyrån har endast en visat på framsteg under de senaste 10–15 åren ([19]).

G. Enligt principen ”sämst styr” anses vattenkvaliteten vara god endast om alla aspekter av den som bedöms anses vara goda, så att det alltså inte framgår om någon enskild parameter för vattenkvaliteten blivit bättre. God status beror inte bara på begränsningsåtgärd till skydd mot aktuella belastningar, utan även på återställningsåtgärder för att ta itu med tidigare belastningar och på förebyggande åtgärder i rätt tid mot nya framväxande hot ([20]).

H. Om ramdirektivet om vatten ska bli effektivt och dess mål ska uppnås beror av hur ramdirektivet genomförs och verkställs av medlemsstaternas behöriga myndigheter, samt på att det anslås tillräckliga medel, också genom EU:s finansieringsinstrument, liksom också på genomförandet av andra delar av unionsrätten och på att målen i fråga om vatten integreras bättre i annan politik. Medverkan från berörda parters sida är väsentlig för ett effektivt genomförande.

I. I artikel 7.3 i ramdirektivet om vatten föreskrivs att medlemsstaterna måste säkerställa skydd för dricksvattentäkter, i syfte att undvika försämring av deras kvalitet. Kontrollen av ändamålsenligheten anger tydligt att endast ett fåtal framsteg har gjorts när det gäller skyddade områden för dricksvatten.

J. Kemiska och andra orsaker till föroreningar av ytvatten och grundvatten måste åtgärdas redan vid källan, eftersom detta är det mest hållbara, verkningsfulla och kostnadseffektiva sättet, jämsides med att man tillämpar principen om att förorenaren betalar.

K. Ramdirektivet om vatten anger behovet av att skydda vatten som används för uttag av dricksvatten. Dricksvattenverk bör ha tillgång till högkvalitativa vattenresurser så att medborgare inte behöver betala för kostsamma reningsprocesser. Det är därför nödvändigt att minska föroreningar vid källan.

L. I den globala utvärderingsrapporten från 2019 från den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster utpekas vattenföroreningar som ett betydande hot mot den globala biologiska mångfalden. Den biologiska mångfalden i sötvatten är en av de mest hotade i Europa, och vattenföroreningar skadar växt- och djurlivet. Europas våtmarker, som fungerar som naturliga kolsänkor, har minskat med 50 % sedan 1970 och sötvattensarterna har minskat med 83 % sedan dess.

M. Klimatförändringar är ett stort hot mot världens vattenresurser, vilket kan ta sig uttryck i form av att vattenmängderna blir antingen för stora eller för små. Sunda och motståndskraftiga sötvattensekosystem klarar bättre av att begränsa klimatförändringarnas effekter och anpassa sig till dem.

([18]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Agri-environmental_indicator_-_gross_nitrogen_balance.

([19]) Europeiska miljöbyråns rapport av den 4 december 2019 *The European environment – state and outlook 2020: Knowledge for transition to a sustainable Europe*.

([20]) Kommissionens sammanfattning av den 10 december 2019 av kontrollen av ändamålsenligheten av ramdirektivet om vatten och översvämningsdirektivet.

N. Ramdirektivet om vatten omfattar inte några särskilda bestämmelser mot effekterna av klimatförändringar. I sitt meddelande om den europeiska gröna given erkänner dock kommissionen att grund- och ytvattnets naturliga funktioner måste återställas. Vid kontrollen av ändamålsenligheten framkom det att ramdirektivet om vatten har tillräckligt normerande verkan med tanke på de belastningar som ska åtgärdas, men likväl medger tillräcklig handlingsfrihet för att man vid behov ska kunna genomföra det med större kraft mot framväxande utmaningar som det inte sägs något om i det direktivet, såsom klimatförändringar, vattenbrist och nya riskämnen.

O. Stadsområdena växer ständigt och ökar trycket på reningsverken. Utsläpp av orenat eller otillräckligt renat avloppsvatten från tätbebyggelse och/eller av industriellt avloppsvatten är den huvudsakliga punktkällan till vattenförorening i EU, och för dem finns delvis inga rättsbestämmelser. Avloppsvattendirektivet utformades inte inledningsvis med tanke på insatser mot utsläpp av kemiska ämnen, läkemedelsrester eller mikroplast i vattenförekomster. Med hjälp av avloppsvattendirektivet kunde man effektivt minska utsläppen av specifika förorenande ämnen i vattenförekomsterna genom att få ner belastningarna av biokemisk syreförbrukning, kväve och fosfor i renat avloppsvatten runt om i EU. Mer uppmärksamhet bör dock ägnas åt både befintliga och framväxande föroreningskällor. Jordbruket är en annan stor källa till diffus förorening, till följd av sina utsläpp av närsalter, bekämpningsmedel, antibiotika och andra förorenande ämnen i avrinningsområden och floder. Den nuvarande gemensamma jordbrukspolitikens vattenrelaterade bestämmelser har varit otillräckliga för att bidra till uppnåendet av målen i ramdirektivet om vatten. Diffus förorening hindrar genomförandet av principen om att förorenaren betalar.

P. En tredjedel av Europas länder lider av vattenbrist, vilket innebär att de har mindre än 5 000 m^3 vatten per capita att tillgå årligen ([21]). Vid konflikter om fördelningen av vattenresurser måste värnandet av den mänskliga rättigheten till vatten prioriteras. 13 medlemsstater har förklarat sig vara i riskzonen för ökenspridning enligt definitionen i FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning ([22]).

Q. EU:s vattenförekomster belastas avsevärt av vattenuttag. Omkring en fjärdedel av allt vatten som bortleds från miljön i EU går till jordbruket. En överenskommelse har uppnåtts om den nya förordningen om minimikrav för återanvändning av vatten, och detta kommer att göra det lättare att använda renat avloppsvatten från tätbebyggelse för bevattning inom jordbruket.

R. Det händer ibland att de enheter som svarar för vattenvården finansieras av verksamhet som leder till sämre kemisk och ekologisk status för vattenförekomster, något som hindrar uppnåendet av målen i ramdirektivet om vatten. I sådana situationer är det svårt att undvika intressekonflikter, och det skapas en ond cirkel där de vattenvårdande enheterna blir beroende av verksamheter som försämrar vattenkvaliteten.

S. 60 % av avrinningsområdena sträcker sig över nationella gränser, och ett effektivt gränsöverskridande samarbete är därför avgörande. Tjugo europeiska länder är beroende av andra länder för mer än 10 % av sina vattenresurser, medan fem länder får över 75 % av sina resurser från andra länder via floder. Bristande efterlevnad av avloppsvattendirektivet i gränsregioner försämrar gränsöverskridande vattenförekomster, så att det blir omöjligt att uppnå målen för ramdirektivet om vatten i den mottagande medlemsstaten.

T. Flodernas konnektivitet, från de små vattendragen till flodernas mynningar och deltan, är avgörande för vandrande fiskarter, vars levnadsstadier är en hörnsten i respektive ekosystem och i näringskedjan, och får allt större sociokulturellt värde i fiskarsamhällen.

U. Den sammanlagda energiförbrukningen inom vattensektorn i EU är betydande och sektorn måste bli energieffektivare för att kunna bidra till målen i Parisavtalet och EU:s klimatmål för 2030 och till att uppnå koldioxidneutralitet senast 2050.

([21]) https://www.eea.europa.eu/publications/92-9167-025-1/page003.html.

([22]) Europeiska revisionsrättens bakgrundsdokument från juni 2018 *Desertification in the EU*.

V. Vattenkraft kan i viss mån göra elproduktionen fossilbränslefri och kan därför bidra till uppnåendet av EU:s klimat- och energimål enligt Parisavtalet. Vattenkraften måste ses ur ett helhetsperspektiv, så att också dess inverkan på hydromorfologiska förhållanden och livsmiljöer beaktas. Jämfört med vind- och solkraft är vattenkraft en mindre intermittent energikälla och bidrar därför till en konstant strömförsörjning och nätstabilitet. Pumpkraft står för mer än 90 % ([23]) av EU:s energilagringskapacitet. Europeiska unionen bör stödja medlemsstater som går in för miljövänliga vattenkraftprojekt som inte innebär några hot mot lokalbefolkningarnas hälsa.

W. Strukturella ändringar av vattenförekomster utgör de huvudsakliga belastningarna för förekomsternas status ([24]). Hydromorfologiska faktorer påverkar 40 % av ytvattenförekomsterna och består av fysiska förändringar (26 %), dammar, fördämningar och slussar (24 %), hydrologiska förändringar (7 %) eller andra hydromorfologiska förändringar (7 %). I dag finns det över 21 000 vattenkraftverk i Europa. EU har inte vidtagit några heltäckande åtgärder för avlägsnande av föråldrade dammar och fördämningar trots bevis på att EU-samordning i denna fråga skulle ge mervärde.

X. Den mänskliga rättigheten till vatten och sanitet erkändes som en mänsklig rättighet av FN:s generalförsamling den 28 juli 2010.

Y. Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och konventionen om barnets rättigheter, liksom andra internationella konventioner och avtal, erkänner uttryckligen rättigheten till vatten och sanitet och ålägger partsstaterna att vidta lämpliga åtgärder i detta avseende.

Z. En miljon människor i Europa saknar tillgång till vatten och 8 miljoner saknar tillgång till avloppssystem ([25]), och globalt saknar 844 miljoner människor säker tillgång till säkert dricksvatten ([26]) och en tredjedel av världens befolkning saknar grundläggande sanitet. Det europeiska medborgarinitiativet Right2Water fick över 1,8 miljoner underskrifter i mars 2014. I Right2Water påyrkades att alla i EU och över hela världen skulle kunna garanteras vatten och sanitet, tillsammans med bättre dricksvattenförsörjning för allmänheten och bättre insyn i vattenkvaliteten, och dessutom att rätten till vatten skulle inskrivas i unionslagstiftningen. I mars 2014 antog kommissionen sitt meddelande som svar på Right2Water-initiativet ([27]). I sin resolution av den 8 september 2015 om uppföljning av det europeiska medborgarinitiativet Right2Water kritiserade Europaparlamentet kommissionen för att den inte hade uppfyllt initiativets krav och uppmanade kommissionen att erkänna universell tillgång till vatten och den mänskliga rättigheten till vatten ([28]).

AA. Studier visar att testning av avloppsvatten kan fungera som ett system för tidig varning för att förutse eller lokalisera utbrott av covid-19 och således spela en viktig roll i kampen mot pandemin.

1. Europaparlamentet välkomnar att man med hjälp av ramdirektivet om vatten kunnat få till stånd en lämplig styrningsram för integrerad vattenförvaltning och förbättra vattenkvaliteten eller, i några fall, åtminstone bromsa försämringen av vattenkvaliteten.

2. Europaparlamentet avvisar alla försök att kommersialisera vatten (som t.ex. handeln med vattenresursterminer på New York-börsen). Parlamentet fördömer konsekvenserna av kommersialiseringen av naturen, som öppnar upp grundläggande och kollektiva nyttigheter för spekulation, vilket innebär ett förnekande av den universella rättigheten att åtnjuta dem.

([23]) Kommissionens studie från mars 2020 om energilagring: *Contribution to the security of the electricity supply in Europe*, s. 20.

([24]) https://ec.europa.eu/info/news/implementation-report-water-framework-directive-and-floods-directive-questions-and-answers-2019-feb-26_en.

([25]) https://www.right2water.eu/documents

([26]) Världshälsoorganisationen och FN:s barnfond: *Progress on Drinking Water, Sanitation and Hygiene: 2017 Update and SDG Baselines*, Världshälsoorganisationen och FN:s barnfond, Genève, 2017, s. 3.

([27]) Kommissionens meddelande av den 19 mars 2014 om det europeiska medborgarinitiativet ”Vatten och sanitet är en mänsklig rättighet! Vatten är en samhällsnytta, inte en handelsvara!”. COM(2014)0177.

([28]) EUT C 316, 22.9.2017, s. 99.

3. Europaparlamentet välkomnar kommissionens bedömning om att ramdirektivet om vatten är ändamålsenligt, men konstaterar att genomförandet av det behöver förbättras och påskyndas genom att medlemsstaternas relevanta behöriga myndigheter får medverka och genom att ramdirektivets mål ytterligare integreras inom sektorspolitiken, särskilt inom jordbruks-, transport- och energipolitik, för att säkerställa god status för alla yt- och grundvattenförekomster senast 2027.

4. Parlamentet betonar att det inte behövs någon översyn av ramdirektivet om vatten. Parlamentet uppmanar kommissionen att förklara att ramdirektivet om vatten inte kommer att revideras, för att få ett slut på den rättsliga osäkerheten. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå uppdateringar av bilagorna vid behov,

5. Europaparlamentet beklagar livligt att hälften av EU:s vattenförekomster fortfarande inte uppvisar god status och att målen för ramdirektivet om vatten ännu inte uppnåtts, huvudsakligen till följd av att finansieringen varit otillräcklig, genomförandet gått särdeles trögt, övervakningen av efterlevnaden inte räckt till, försiktighetsprincipen och principen om att förorenaren betalar inte genomförts tillräckligt och undantag från direktivet kommit till flitigt bruk i många medlemsstater. Likaså beklagar parlamentet att miljömål inte i tillräckligt grad integrerats inom sektorspolitiken.

6. Europaparlamentet betonar att vattenkvaliteten måste återställas och förbättras. Parlamentet noterar att en förbättrad status för vattenförekomster ovillkorligen förutsätter att samhällsinstanser och myndigheter på alla nivåer medverkar och samarbetar för att integrera de mål som anges i ramdirektivet om vatten i politik, lagstiftning och de åtgärder som vidtas enligt direktivet. Parlamentet påminner om icke-försämringsprincipen, enligt vilken medlemsstaterna måste genomföra nödvändiga åtgärder för att förhindra att vattenförekomsternas status försämras. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att skyndsamt vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att ramdirektivet om vatten genomförs, verkställs och följs, bland annat genom de tredje förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt, vilka medlemsstaterna ska anta under 2021. Parlamentet uppmanar med kraft EU och dess medlemsstater och regionala myndigheter att säkerställa att nästa uppsättning förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt antas i tid och att kraven om offentligt samråd därvid uppfylls. Parlamentet uppmanar kommissionen att öka tillgången på finansiering och ge medlemsstaterna nödvändigt stöd för att genomföra ramdirektivet om vatten.

7. Europaparlamentet framhåller den OECD-studie som beräknar att det behövs utgifter på ytterligare 253 miljarder euro inom EU:s vattensektor fram till 2030 för att man ska bibehålla eller uppnå full efterlevnad av relevant vattenlagstiftning ([29]). Parlamentet uppmanar kommissionen, rådet, medlemsstaterna och, i förekommande fall, de regionala myndigheterna, att ta reda på var de penningmedel och finansieringsinstrument finns som behövs för infrastruktur som varken skadar miljön eller påverkar folkhälsan negativt, och säkerställa dessa medel och instrument, och dessutom att ta reda på sådan infrastruktur som fungerar dåligt och inte lever upp till standarderna, samt att åtgärda frågan om nya riskämnen och andra samhällsutmaningar. Parlamentet betonar att det behövs ekonomiskt stöd till hållbara och innovativa metoder, och framför allt till naturbaserade lösningsmodeller, såsom reningsinfrastruktur med koldioxidneutral rening eller öppna bassänger, återställande av våtmarker och svämplan, samt återvätning av dränerade torvmarker, varvid vederbörlig uppmärksamhet bör ägnas åt offentlig-privata partnerskap. Parlamentet framhåller vikten av att justera befintliga finansieringsflöden relaterade till vattenvård och andra relaterade markanvändningar såsom jordbruk, inklusive subventioner, bort från traditionella tekniska åtgärder mot naturbaserade lösningar.

8. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att vidta alla nödvändiga åtgärder, inklusive säkerställande av nödvändiga medel, mänskliga resurser och erforderlig sakkunskap, för att så fort som möjligt och i ingen händelse senare än 2027 nå fram till att ramdirektivet om vatten fullständigt följs. Parlamentet uppmanar kommissionen att utfärda rekommendationer till medlemsstaterna för att säkerställa att tidsfristen 2027 följs. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja medlemsstaternas genomförande av vattendirektiven, med hjälp av tekniskt bistånd, lämplig utbildning samt delning av god praxis och sakkunskap för att säkerställa att målen i ramdirektivet om vatten uppnås samt genom att främja program för utbyte av yrkeskunskap mellan medlemsstater. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge vägledning om vilka konsekvenser domstolens dom i mål C-461/13 får för genomförandet av ramdirektivet om vatten. Parlamentet uppmanar kommissionen att ge tydlig vägledning om tillämpningen efter 2027 av undantag av det slag som medges i artikel 4.4 c.

9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se efter vilka genomförandeåtgärder som behövs för att säkerställa god status för vattenförekomsterna och utforma åtgärdsprogrammen på grundval av bästa tillgängliga bevis. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att offentliggöra medlemsstaternas åtgärdsprogram samt de respektive bedömningarna av dessa för att förbättra delandet av god praxis och strategier och förbättra allmänhetens tillgång till information.

([29]) http://www.oecd.org/environment/financing-water-supply-sanitation-and-flood-protection-6893cdac-en.htm.

10. Europaparlamentet anser att principen om ”sämst styr” bör få kvarstå oförändrad. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta kompletterande rapporteringsmetoder (såsom rapportering om hur mycket som återstår att göra innan målen uppnåtts samt om vilka åtgärder som genomförts och vilka framsteg som gjorts med enskilda parametrar) så att man bättre kan bedöma vilka framsteg som gjorts med uppnåendet av god vattenstatus. Parlamentet framhåller att allmänheten måste få insyn i vattenkvaliteten och vattenmängden i EU och heltäckande information om dessa.

11. Europaparlamentet beklagar djupt att det med knapphändig motivering beviljats undantag för över hälften av Europas vattenförekomster. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att uppdatera vägledningsdokumenten för beviljandet av undantag, för att undantag ska komma i fråga bara när de är fullständigt motiverade, så att de inte längre förhindrar att miljömålen i ramdirektivet om vatten uppnås. Parlamentet uppmanar kommissionen att skyndsamt och systematiskt driva överträdelseförfaranden när undantag inte är motiverade.

12. Europaparlamentet beklagar att principen om kostnadstäckning, som går ut på att alla som använder vatten ska bidra på ett effektivt och proportionerligt sätt till att täcka kostnaderna för vattentjänsterna, fortfarande knappast eller inte alls tillämpas i ett flertal medlemsstater, särskilt på hushållen, industrin och jordbruket. Parlamentet betonar att vattenanvändningen i vissa delar av Europa hotar vattenförekomsternas kvantitativa status bortom nivån för ett bibehållet ekologiskt flöde. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och deras regionala myndigheter att genomföra en adekvat politik för prissättning av vatten och fullständigt tillämpa principen om kostnadstäckning för både miljö- och resurskostnader, i linje med ramdirektivet om vatten, samt att också tillämpa principen om att förorenaren betalar. Parlamentet erinrar om att man vid tillämpningen av principen om kostnadstäckning får hänsyn till de sociala, miljömässiga och ekonomiska konsekvenserna samt de geografiska och klimatmässiga förhållandena i de berörda regionerna. Parlamentet uppmanar kommissionen att genomföra denna princip. Parlamentet framhåller dock att rätten till vatten och sanitet måste säkerställas, så att alla får tillgång till vattentjänster till överkomligt pris och av god kvalitet.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att rigoröst och skyndsamt ingripa mot medlemsstaters överträdelser för att säkerställa att alla medlemsstater så fort som möjligt och senast 2027 fullständigt följer vattenlagstiftningen och särskilt ramdirektivet om vatten. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att också agera rigoröst och skyndsamt i pågående överträdelseförfaranden om systemsatta överträdelser av EU:s vattenlagstiftning. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka sina resurser i överträdelseförfaranden i allmänhet, och särskilt i dem som gäller överträdelser av EU:s miljölagstiftning.

14. Europaparlamentet konstaterar att klimatförändringarna åsamkat och kommer att åsamka stora skador på källor till sötvatten, i och med att flodernas vattenföring minskar till följd av torka, så att föroreningarna blir mer koncentrerade, bland annat i ”slutna” vattenområden, och slagregn ökar avrinningen från tätbebyggelserna och jordbruket. Parlamentet erinrar om att salthalten i söt- och kustvatten ökar eftersom det blivit vanligare med extrema klimatfenomen som cykloner och stormar. Parlamentet framhåller att med ökande värme följer ökad vattenstress, vilket påverkar miljön och ett flertal ekonomiska sektorer, som är beroende av rikligt vattenuttag och riklig vattenanvändning, liksom också livskvaliteten. Parlamentet understryker att man i den kommande EU-strategin för klimatanpassning vederbörligen bör beakta de akvatiska ekosystemens motståndskraft, liksom också översvämningar, vattenbrist och deras inverkan på livsmedelsproduktionen, i enlighet med artikel 2.1 b i Parisavtalet, och att allt detta också bör beaktas vid genomförandet av ramdirektivet om vatten (förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt).

15. Europaparlamentet föreslår att kommissionen stöder medlemsstaterna när det gäller att dela och underlätta kunskap och bästa praxis i samband med de olika klimatanpassningsinsatserna på regional och lokal nivå i EU.

16. Europaparlamentet understryker att floder och våtmarker är de mest hotade områdena, trots att de anser vara de viktigaste tillhandahållarna av ekosystemtjänster. Parlamentet påminner om att våtmarker, liksom havs- och kustekosystem, spelar en grundläggande roll för vatten- och klimatregleringen och gör nytta genom sina naturliga ekosystem, sina resurser och utvecklingen av ekonomiska eller kulturella verksamheter, som alla är beroende av att vattentillgångarna är i gott ekologiskt skick. Parlamentet betonar att våtmarker är kolsänkor och stabiliserar klimatet på global nivå, spelar en avgörande roll för att minska inverkan av översvämningar och torka, tillhandahåller rent vatten, skyddar kusterna, fyller på grundvattnet, bevarar en stor geologisk mångfald, spelar en viktig roll för landskapet och möjliggör frilufts- och kulturaktiviteter för hela samhället. Parlamentet uppmanar därför med kraft kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att minska grundvattenuttaget, att inte förlägga stadsbebyggelse i översvämningsområden och att respektera floders och våtmarkers biologiska mångfald.

17. Europaparlamentet betonar att en effektiv vattenanvändning är ett viktigt bidrag till EU:s klimatmål eftersom det kan spara på den energi som används för pumpning av vatten, minska mängden vattenreningskemikalier och minska vattenstressen. Parlamentet noterar det kraftiga utläckaget från vissa medlemsstaters ledningar, vilket inte är acceptabelt med tanke på klimatförändringsmålen och resurseffektivitetsinsatserna. Parlamentet välkomnar att kommissionen, enligt det nya

dricksvattendirektivet, kommer att bedöma utläckaget och fastställa tröskelvärden som kommer att utlösa åtgärder i de berörda medlemsstaterna. Parlamentet välkomnar även den nya skyldigheten för stora vattenleverantörer att lämna ut läckagesiffror.

18. Europaparlamentet noterar att över hela EU är de vattenförekomster som används för att producera dricksvatten utsatta för nya och gamla belastningar, så att vattenleverantörerna måste rena det mer än tidigare. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullständigt genomföra artikel 7.3 i ramdirektivet om vatten och att göra allt för att stoppa försämringen av dricksvattentäkter.

19. Europaparlamentet välkomnar att direktiven lett till minskad kemikalieförorening av EU:s vatten. Parlamentet anser dock att förbättringsbehovet är akut inom området kemikalier. Parlamentet noterar att kommissionen identifierat oväntade skillnader mellan medlemsstaterna, huvudsakligen i fråga om hur förteckningen över prioriterade ämnen uppdateras och hur man tar hänsyn till de kombinerade effekterna av blandningar. Parlamentet noterar dessutom att direktivet om prioriterade ämnen hittills knappt inkluderar ämnen som är relevanta med tanke på dricksvattenförsörjningen. Parlamentet påtalar att de betydande skillnaderna mellan klassificerings-, bedömnings- och rapporteringsmetoderna gör EU-omfattande jämförelser och analyser komplicerade.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att uppnå god kemisk status och vidta beslutsamma EU-omfattande åtgärder när medlemsstaterna inte lyckas uppfylla miljökvalitetsnormerna för prioriterade ämnen som omfattas av EU:s lagstiftning. Parlamentet betonar att ämnen som är relevanta för produktion av dricksvatten, såsom perfluoralkylerade och polyfluoralkylerade ämnen (PFAS) och relevanta läkemedel, bör läggas till i förteckningen över prioriterade ämnen. Parlamentet anser att nya riskämnen och blandningars toxicitet kan och bör behandlas i ramdirektivet om vatten och dess dotterdirektiv. Parlamentet uppmanar kommissionen att i bilagorna till direktivet om prioriterade ämnen och grundvattendirektivet uppdatera förteckningarna över aktuella ämnen och utöka dem med relevanta ämnen, för att målen i ramdirektivet om vatten ska kunna uppnås och dricksvattenresurser kunna skyddas bättre. Parlamentet uppmanar kommissionen att sammanjämka genomförandet av vattenlagstiftningen med kemikaliestrategin för hållbarhet och med strategin för biologisk mångfald, så att sötvattenförekomster med tillhörande ekosystem får tillräckligt skydd, och att sätta en tidsgräns då all icke nödvändig användning av PFAS ska vara utfasad samt att stimulera utvecklingen av säkra och icke långlivade alternativ till alla användningsområden för PFAS. Parlamentet uppmanar kommissionen att finansiera forskning och utveckling av strategier för att ta itu med allmänt förekommande beständiga, bioackumulativa och giftiga ämnen (PBT-ämnen), med målet att förbättra vattenförekomsternas kvalitet och minska riskerna för djurs och människors hälsa och för miljön. Parlamentet rekommenderar att det tas fram nya riktlinjer för bättre övervakningsmetoder och rapportering av kemiska blandningar såväl som cocktaileffekter. Parlamentet efterlyser mer omfattande användning av bevakningslistan för att övervaka möjliga förorenande ämnen i vatten och fastställa vilken risk de innebär för vattenmiljön. Parlamentet uppmanar kommissionen att skynda på sitt arbete om utveckling av metoder för bedömning och hantering av kemiska blandningar och att komplettera sitt arbete genom att införa en bedömningsfaktor för blandningar.

21. Europaparlamentet noterar att mikroplast bedömts vara beständig i hundratals år i sötvatten och att nuvarande vattenreningsverk inte filtrerar dessa partiklar fullständigt. Parlamentet välkomnar därför beslutet att utveckla en metod för övervakning av mikroplast i det reviderade dricksvattendirektivet, jämte upprättandet av en bevakningslista i det direktivet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att öka sina åtgärder för källkontroll för att uppnå en giftfri miljö och cirkulär ekonomi. Parlamentet betonar att en minskning av utsläpp vid källan skulle minska trycket på ekosystemen och sänka vattenreningskostnaderna. Parlamentet vill att man på unions-, medlemsstats- och regional nivå tar krafttag mot nya riskämnen såsom PFAS, mikroplast, hormonstörande ämnen och läkemedel genom ett helhetsperspektiv som börjar med åtgärder för kontroll vid källan och innefattar lösningar i slutet på kedjan såsom en sistahandsutväg. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att till fullo tillämpa en livscykelstrategi för förorenande ämnen och samtidigt genomföra principen om att förorenaren betalar, också genom innovativa instrument såsom system för utökat producentansvar, för att finansiera reningslösningar.

22. Europaparlamentet framhåller vikten av utökade åtgärder mot eutrofieringen av både sötvatten och saltvatten till följd av kväve och fosfor från alla källor, bland annat jordbruket och orenat eller olämpligt renat avloppsvatten. Parlamentet påminner om att eutrofieringen försämrar vattenförekomsternas miljöstatus och gör dem mer utsatta för invasiva främmande arter. Parlamentet uppmanar med kraft alla jordbrukare att använda verktyget för hantering av näringsämnen för ett hållbart jordbruk, eftersom det underlättar en bättre miljövård och minskar utläckage av näringsämnen i grund- och ytvatten. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i tillräcklig utsträckning identifiera områden som är sårbara för nitratföroreningar och fullständigt genomföra och verkställa de åtgärder som vidtagits enligt nitratdirektivet.

23. Europaparlamentet framhåller att medlemsstaterna bör ta full hänsyn till den nuvarande krisen för den biologiska mångfalden när de genomför sin vattenpolitik, för att minimera stressfaktorer för vattenekosystem och återställa skadade ekosystem. Parlamentet understryker betydelsen av den nya strategin för biologisk mångfald 2030. Parlamentet påminner om att vid genomförandet av ramdirektivet om vatten bör full samstämmighet säkerställas med den nya strategin för biologisk mångfald, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet samt annan miljölagstiftning.

24. Europaparlamentet välkomnar kommissionens åtagande i strategin för biologisk mångfald 2030 att återställa 25 000 km vattendrag till fritt strömmande vattendrag genom avlägsnande av fördämningar och återställande av svämplan och våtmarker och att ta fram en EU-övergripande metod och bestämmelser för att kartlägga och bedöma ekosystemen och säkerställa ett gott tillstånd för dem. Parlamentet konstaterar att det för närvarande finns 21 000 vattenkraftverk i EU och att vattenkraftverk och små vattenkraftanläggningar ger den största andelen av EU:s förnybara energi. Parlamentet noterar att det utvecklats vattenkraft med låg miljöpåverkan. Parlamentet påpekar dock att dammbyggen kan påverka livsmiljöer negativt och sätta stort tryck på ytvatten. Parlamentet erinrar om att ramdirektivet om vatten uppställer strikta kriterier för skyddet av hydromorfologiska förhållanden. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att det görs strikta bedömningar av hur vattenkvaliteten, vattenmängderna och ekosystemen påverkas av de förändringar som dammbyggen för med sig och att målen i ramdirektivet om vatten respekteras i alla befintliga och eventuella nya vattenkraftsprojekt. Parlamentet uppmanar därför med kraft kommissionen att samråda med alla relevanta generaldirektorat, inbegripet generaldirektoratet för energi, vid bedömningen av vattenkraftverkens miljöpåverkan, och att ta deras rekommendationer i beaktande.

25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att minimera belastningarna på ytvattenförekomster, i syfte att återställa flodernas naturliga funktioner och skydda ekosystem. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att varken bygga vattenkraftverk i skyddade områden eller genomföra andra byggprojekt som medför betydande hydromorfologiska påfrestningar på vattnet i dessa områden. Parlamentet anser att EU-subventioner och offentlig finansiering inom andra områden än skyddade områden bör beviljas endast till sådana nya vattenkraftverk, vilka ur helhetssynvinkel betraktat ger klart större fördelar än nackdelar.

26. Europaparlamentet uttalar sitt beröm över det som står i den tionde, vartannat år utkommande rapporten om medlemsstaternas genomförande av avloppsvattendirektivet ([30]), nämligen att insamlingen och reningen av avloppsvatten från tätorter förbättrats inom EU under de senaste tio åren och att avloppsvattendirektivet lyckats med att minska föroreningsbelastningen, och således gett oss bättre vattenkvalitet. Parlamentet beklagar dock att man ännu inte uppnått fullständig efterlevnad av avloppsvattendirektivet, i och med att vissa medlemsstater har långt kvar tills de uppnått sina mål. Parlamentet instämmer i kommissionens åsikt om att mer behöver göras mot återstående föroreningar, nya riskämnen, energianvändning och slamhantering samt olika styrningsfrågor. Parlamentet beklagar dessutom att man vid utvärderingen av det direktivet inte sett efter hur ändamålsenligt det är att industriellt avloppsvatten släpps ut i ledningsnät och till reningsverk.

27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att beakta detta vid översynen av avloppsvattendirektivet. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att stödja medlemsstaternas genomförande av direktivet genom att möjliggöra finansiering av hållbara vattenprojekt och uppmuntra utveckling och ibruktagande av innovativ avloppsvattenteknik. Parlamentet uppmanar kommissionen att noggrant undersöka hur kraven i avloppsvattendirektivet om utformning, anläggande och utbyggnad av avloppsreningsverk i alla stadier av den tekniska utvecklingen samverkar med skyldigheten till icke-försämring enligt ramdirektivet om vatten, för att säkerställa att reningen av avloppsvatten från tätbebyggelse sker i överensstämmelse med dessa två lagstiftningsakter och samtidigt bevara alla incitament att vidta korrekta tekniska reningsåtgärder. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta lagstiftningsåtgärder vid behov. Parlamentet betonar att åtgärder som framför allt syftar till att avhjälpa problem vid källan är väsentliga för att man ska kunna hantera nya riskämnen. Parlamentet betonar att man vid en framtida översyn av avloppsvattendirektivet även bör beakta dessa nya utmaningar som följer av nya riskämnen.

28. Europaparlamentet påpekar att det inte räcker med avloppsvattendirektivet och ramdirektivet om vatten för att man ska kunna åtgärda de problem som klimatförändringarna för med sig, såsom bräddning, dagvattenavrinning i stadsmiljöer och översvämning i tätbebyggelse, och inte heller kan man med deras hjälp få bukt med de konsekvenser som otillräckligt renat avloppsvatten får för den mottagande vattenförekomsten. Parlamentet anser att övervakningen och kontrollen av

([30]) Tionde rapporten, av den 10 september 2020, om situationen för genomförandet och programmen för genomförande (COM(2020)0492).

effekten av ökad bräddning och dagvattenavrinning i stadsmiljöer bör hanteras bättre av EU, dess medlemsstater och regional myndigheter, eftersom detta förorenar mottagande yt- och grundvattenförekomster betydligt.

29. Europaparlamentet insisterar på att ett helhetsperspektiv behövs när man bedömer miljöpåverkan av vattenkraftanläggningar, varvid hänsyn bör tas till samhällsnyttan med utsläppsfri el och vattenkraftens och pumpkraftens bidrag till en tryggad elförsörjning, liksom också till skadeeffekterna på ytvatten och livsmiljöer. Parlamentet betonar här det bidrag som vattenkraften kan ge till uppnåendet av EU:s klimat- och energimål och uppfyllandet av EU:s åtaganden enligt Parisavtalet, men anser att detta inte bör ske till priset av försämrade ytvatten och sämre skydd av livsmiljöer. Parlamentet erkänner att det finns sätt och teknik för att minska påverkan på miljön och på den naturliga vattenfaunan och vattenvegetationen. Parlamentet betonar att det finns stor potential för att öka effektiviteten hos befintliga flodkraftverk.

30. Europaparlamentet konstaterar att omläggningen av godstransporter från vägar till inre vattenvägar bör överensstämma helt med icke-försämringsprincipen i ramdirektivet om vatten samt med annan miljölagstiftning, inklusive fågeldirektivet och habitatdirektivet, och beledsagas av stöd till hållbara alternativa bränslen och former av teknik för sjöfarten på inre vattenvägar, såsom landström, för att utsläppen av växthusgaser och andra föroreningar ska minska och för att varken vattenförekomsternas ekologiska och kemiska status eller luftkvaliteten ska försämras, samt för att belastningar på vattenekosystem ska undvikas, den biologiska mångfalden skyddas och en föroreningsfri miljö eftersträvas.

31. Europaparlamentet noterar den höga energiförbrukningen inom vattensektorn. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga energieffektiva åtgärder och möjligheten att använda renat avloppsvatten som en källa för förnybar energi på platsen. Parlamentet uppmanar kommissionen att främja energieffektiva förbättringar i avloppsreningsverk, för att erkänna och utnyttja energisparpotentialen hos denna sektor. Parlamentet betonar att enligt kommissionens bedömning av avloppsvattendirektivet uppgår de potentiella energibesparingarna till mellan 5 500 GWh och 13 000 GWh årligen.

32. Europaparlamentet erkänner att det totala vattenuttaget i Europa har minskat med mer än 20 % under de senaste 15 åren. Parlamentet noterar dock att åtta länder, som har 46 % av Europas befolkning, kan anses vara vattenstressade ([31]) och att antalet vattenstressade länder ständigt ökar, samt att omkring en fjärdedel av allt vatten som tas från miljön i EU används för jordbruksändamål ([32]). Parlamentet noterar hur återanvändning av vatten kan åstadkomma en cirkulär ekonomi för vattenresurser och minska det direkta uttaget från vattenförekomster och grundvatten. Parlamentet välkomnar överenskommelsen om Europaparlamentets och rådets nya förordning om minimikrav för återanvändning av vatten, som kommer att göra det lättare att använda renat avloppsvatten från tätbebyggelse för jordbruksbevattning. Parlamentet stöder en ständig modernisering av bevattningsinfrastrukturen genom innovation och ny teknik.

33. Europaparlamentet understryker vikten av att finna synergier mellan bedömningarna av översvämningsrisker och katastrofförebyggandet och beredskapsplaneringen i samband med unionens civilskyddsmekanism. Parlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och, i förekommande fall, de regionala myndigheterna, att, såsom ett led i förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikt och planerna för hantering av översvämningsrisker, ta fram strategier för hantering av torka, framför allt för att trygga dricksvattenförsörjningen och livsmedelsproduktionen, och låta dem innefatta digitaliserade system för övervakning och kontroll av hur det står till med växtligheten och hur den klarar torkan, samt system för tidig varning i detta sammanhang, eftersom detta blir till stöd för effektiva och databaserade beslut om skydds-, svars- och kommunikationsåtgärder. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att låta återställandet av svämplan och våtmarker, samt skyddet av grundvattenförekomster, stå i centrum för dessa planer eftersom vattenförekomster och ekosystem i gott tillstånd är väsentliga för att minska de negativa effekterna av torka eller översvämning.

34. Europaparlamentet noterar att ett område där ramdirektivet om vatten uppfattades som ineffektivt av berörda parter är hanteringen av effekterna av torka ([33]). Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att göra mer för att åtgärda klimatförändringarna och de nya problem med (alltför stort) vattenuttag som kan uppstå i avrinningsområden, också i sådana som tidigare inte haft problem med vattenuttaget ([34]). Parlamentet noterar att ett helhetsperspektiv på vattenvård och klimatanpassning skulle kunna göra svarsåtgärderna effektivare och dämpa konsekvenserna av extrema händelser. Parlamentet efterlyser en fullständig integrering av klimatförändringsöverväganden i genomförandet av direktivet och

([31]) https://www.eea.europa.eu/archived/archived-content-water-topic/water-resources/water-abstraction.
([32]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Agri-environmental_indicator_-_water_abstraction.
([33]) Se kontrollen av ändamålsenligheten av ramdirektivet om vatten och översvämningsdirektivet, s. 66.
([34]) Se kontrollen av ändamålsenligheten av ramdirektivet om vatten och översvämningsdirektivet, s. 199.

framhåller även naturbaserade lösningars potential i detta avseende. Parlamentet upprepar att tillräckligt med allmänna medel bör säkerställas med tanke på målen i ramdirektivet om vatten och de anpassningar som krävs.

35. Europaparlamentet menar att torka och vattenbrist bör åtgärdas genom att man prioriterar vattenuttag för produktion av dricksvatten framför andra användningar, för att säkerställa att den mänskliga rättigheten till vatten uppfylls, och genomför lösningar för att samla upp regnvatten och svämvatten för senare användning, bland annat i form av att man låter projekt för regnvattenuppsamling ingå i utformningen av byggnader och infrastruktur, anlägger lagringsbassänger under mark och dubbla system för vattenförsörjning i bostadsområden och genomför projekt för återanvändning av nedlagda stenbrott, när det är lämpligt. Parlamentet uppmuntrar till forskning om och investeringar i åtgärder som bidrar till att bekämpa torka och vattenbrist.

36. Europaparlamentet betonar att den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP), dricksvattendirektivet ([35]), nitratdirektivet, förordningen om växtskyddsmedel ([36]) och Reach måste anpassas till ramdirektivet om vatten, mot bakgrund av att det behövs ökade vattenskyddsåtgärder och en effektivare vattenanvändning inom jordbruket. Parlamentet understryker att det behövs åtskilligt större anslag till miljö- och klimatförändringsåtgärder inom GJP:s båda pelare, tillsammans med ytterligare finansiering av riktade miljöåtgärder i samband med översynen av GJP, för att en hållbar vattenvård ska säkerställas och markkvaliteten förbättras. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att i sina strategiska GJP-planer integrera och genomföra en minskad användning av gödselmedel samt minska användningen av bekämpningsmedel och riskerna med dem och att genomföra vattenrelaterade inslag i sina villkorlighetssystem. Parlamentet uppmanar kommissionen att prioritera sötvattenföroreningar och överuttag i de GJP-relaterade rekommendationerna till medlemsstaterna och i översynen av de strategiska GJP-planerna. Parlamentet uppmanar slutligen kommissionen att se till att ramdirektivet om vatten också genomförs via sammanhållningspolitiken (förordningen om gemensamma bestämmelser ([37]), Europeiska regionala utvecklingsfonden/Sammanhållningsfonden ([38])) och i överensstämmelse med politiskt mål 2 i förordningen om gemensamma bestämmelser.

37. Europaparlamentet välkomnar målet om att fram till 2030 minska användningen av och riskerna med bekämpningsmedel med 50 %, och minska förlusterna av näringsämnen från gödningsmedel, såsom det fastställs i strategin Från jord till bord, och strategin för biologisk mångfald. Parlamentet välkomnar likaså att det beslutats om en översyn av direktivet om en hållbar användning av bekämpningsmedel samt om att förbättrad näringsämneshantering ska tas med bland målen för de nya strategiska GJP-planerna och för de två nyssnämnda strategierna. Parlamentet yrkar på att både ovannämnda mål och den kommande nollutsläppsplanen omsätts i form av lagstiftning. Parlamentet understryker det brådskande behovet av att minska effekterna av bekämpningsmedel på dricksvattenresurser genom att fullständigt åtgärda skyddet av dessa resurser vid (förnyat) godkännande av verksamma ämnen och (förnyat) godkännande av bekämpningsmedel.

38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i grundvattendirektivet göra normerna enhetligare och minska det stora antalet olika gränsvärden inom medlemsstaterna.

39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra synergierna mellan vattenpolitiken och politiken för biologisk mångfald genom att införa lämpliga åtgärder för att bättre skydda smärre vattenförekomster och grundvattenekosystem i samband med förvaltning av avrinningsdistrikt, inklusive rapporteringskrav, vägledning och projekt.

40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att bättre integrera översvämningsdirektivet i politiken för att prioritera naturbaserade lösningar och anpassa finansieringsflödena därefter. Parlamentet understryker vikten av att avrinningsområden förvaltas allsidigt och med blick för helheten

41. Europaparlamentet begär, med tanke på att 97,3 % av jordens vattentillgångar finns i haven, och att grundvatten, inlandsvatten, övergångsvatten, kustvatten och havsvatten är sammanbundna genom vattnets kretslopp och bandet mellan jord och hav, att kommissionen och medlemsstaterna inför ett helhetsperspektiv utgående från ramdirektivet för vatten och ramdirektivet om en marin strategi.

([35]) Rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten (EUT L 330, 5.12.1998, s. 32).

([36]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1).

([37]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

([38]) Kommissionens förslag av den 29 maj 2018 till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden (COM(2018)0372).

42. Europaparlamentet efterlyser ökade åtgärder med tillräcklig finansiering för att förbättra fiskvandringen i hela EU. Parlamentet vill att flodernas konnektivitet i förekommande fall tas med bland de tekniska granskningskriterier som utvecklas i samband med EU:s gröna taxonomi och att energi- och transportrelaterade projekt anses vara hållbara endast när de omfattar naturliknande fisktrappor.

43. Europaparlamentet noterar att ”hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser” är ett av de sex miljömålen i EU:s taxonomi för hållbar finansiering. Parlamentet uppmuntrar därför till att detta mål används för styrning av offentliga och privata investeringar för att säkerställa skydd av vattenförekomster.

44. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att under nästa hydrologiska planeringscykel vidta alla nödvändiga åtgärder för att det ska gå lättare att bevara och återställa akvatiska ekosystem, främja naturbaserade lösningar, låta finanssektorn medverka genom främjande av hållbara investeringar och verka för kapacitetsuppbyggnad och utbildning om miljömässigt hållbar tillväxt.

45. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att bistå och stödja medlemsstaterna vid gränsöverskridande samordning beträffande vattenförekomster som omfattas av ramdirektivet om vatten. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att prioritera åtgärderna i ramdirektivet om vatten och genomförandet av avloppsvattendirektivet i gränsöverskridande regioner och att förbättra samarbetet i internationella avrinningsområden.

46. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att effektivisera och förbättra systemen för övervakning av vattenkvalitet och miljöföroreningar genom att bland annat samla in data samla in data om de viktigaste källorna till utsläpp av farliga ämnen, däribland radioaktiva återstoder, bekämpningsmedelsrester, metaboliter, biocider, läkemedelsrester, ämnen som inger betänkligheter (såsom PFAS), mikroplast och andra nya riskämnen i EU:s vattenförekomster och därvid använda den nyaste och effektivaste teknik som finns att tillgå. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att anta riktlinjer för harmoniserade standarder för övervakningsnätverk och rapportering av uppgifter. Parlamentet uppmanar kommissionen att i sin nollutsläppsplan underlätta användningen av icke-invasiva övervakningsmetoder och bioindikatorer för att minimera människors och vilda djurs exponering för föroreningar i luft, jord och vatten. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att utnyttja sina övervakningsnätverk fullständigt vid sin rapportering av uppgifter till kommissionen.

47. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, medlemsstaterna och vattenleverantörer att integrera digitalisering och förbättra användningen av förvaltnings- och mätdata för evidensbaserat beslutsfattande både på regleringsmässig nivå och på förbrukningsnivå. Parlamentet efterlyser digital vattenteknik för att möjliggöra övervakning och rapportering på distans om vattenkvalitet, läckor, användning och resurser.

48. Europaparlamentet noterar digitaliseringens och den artificiella intelligensens potential för att förbättra skötseln och övervakningen av vattenförekomster, skapa bättre data och analysera bevis till stöd för beslutsfattare, eftersom denna teknik skulle kunna bidra kraftigt till att snabbt identifiera små förändringar i vattnets kvalitet som kan utgöra ett hot mot vattenförekomsten, utvärdera bästa praxis och identifiera de mest kostnadseffektiva åtgärderna.

49. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att skapa rättsliga ramar för att inte vattenvårdande enheter ska finansieras genom verksamheter som försämrar vattenförekomsternas kemiska och ekologiska status. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att tydligt särskilja mellan vattenvårdande enheter och enheter med ansvar för att bedöma vattenförekomsternas status.

50. Europaparlamentet understryker behovet av att förenhetliga vattendata och skapa obligatoriska rapporteringsstandarder för medlemsstaterna för att förbättra datatransparensen. Parlamentet uppmanar kommissionen att fortsätta att förbättra vatteninformationssystemet för Europa (WISE) så att det blir ett användarvänligt informationsverktyg för alla i EU, som tillhandahåller information om vattenresursernas mängd, kvalitet och tillgänglighet och även ställer upp riktmärken för vattenvården.

51. Europaparlamentet noterar att det enligt ändamålsenlighetsrapporten finns utrymme för förbättringar både av tillgången till information om vattenpolitiken och av hur ingående informationen är. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att åtgärda detta och ge unionsinvånarna tydlig, omfattande och lättillgänglig information. Parlamentet efterlyser dessutom ökad insyn och därför avsevärda förbättringar både av det offentliga samrådet och av allmänhetens medvetenhet om vatten och kopplingarna mellan vatten, ekosystem, sanitet, hälsa, livsmedelssäkerhet, livsmedelstrygghet och katastrofförebyggande, jämte bättre upplysning till allmänheten om dessa frågor, varjämte parlamentet också efterlyser dels stimulans till en sektorsövergripande dialog mellan ekonomiska aktörer, vattenleverantörer, allmänheten, myndigheter och organisationer från det civila samhället, dels att möjligheter till rättslig prövning med stöd av direktivet om miljökonsekvensbedömning (MKB-direktivet) och ramdirektivet om vatten säkerställs, i linje med domstolens rättspraxis.

52. Europaparlamentet välkomnar att EU delvis bemött medborgarinitiativet Right2Water genom att omarbeta dricksvattendirektivet om kvaliteten på dricksvatten genom att infoga en ny artikel om tillgången till vatten och ökad insyn i vattenkvaliteten, av omsorg om bättre hälsa och en bättre miljö. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullständigt genomföra och verkställa ramdirektivet om vatten för att säkerställa att alla får tillgång till vatten och för att fullständigt bemöta Right2Water.

53. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och vattenleverantörer att systematiskt använda testning av covid-19 i avloppsvatten som ett system för tidig varning för att stödja kampen mot pandemin.

54. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.